

Hans van Putten

‘Genieten van chaos onder controle’

‘Genieten van chaos onder controle.’ Dat is het statement dat bij Hans van Putten opkomt als hij terugkijkt op de afgelopen tien jaar. ‘Het succes van de Thomashuizen, en in een latere fase van de Herbergiers, is voor een groot deel te danken aan de onzekerheid en machteloosheid die in de zorgsector leven. De basis van het concept Thomashuizen is gelegd in de periode van 1990 tot en met 2002. Mijn zoon Thomas was ernstig verstandelijk gehandicapt. Binnen de reguliere instellingen werd hij zo goed mogelijk begeleid, maar het systeem won het altijd van de individuele behoeften van Thomas. Het werd duidelijk dat Thomas binnen de bestaande structuren van de sector nooit gelukkig zou worden, en de mogelijkheid om deze structuren te doorbreken was er niet. Daarvoor was de angst om echt te veranderen te groot. Het is vanuit deze angst voor vernieuwing en de chaos die daaruit mogelijk zou volgen, dat de Thomashuizen zijn ontstaan.’

‘Vanaf 2003, het jaar dat de Thomashuizen van start gingen, was er een voortdurende “strijd” vanuit de sector tegen ons als baanbrekende nieuwkomer. Ons concept ging dwars in tegen de gevestigde opvattingen. En het is bedreigend om iets te zien slagen waarvan je zelf beweert dat dit niet mogelijk is. De Drie Notenboomen, de organisatie die de zorgformules voor de Thomashuizen en de Herbergiers ontwikkelt, gaf voor het eerst vakmensen uit de zorg niet alleen de verantwoordelijkheid, maar ook het volledige vertrouwen en de financiële mogelijkheden om

HANS VAN PUTTEN (1950)

Initiatiefnemer van de Thomashuizen, een kleinschalige woonvorm voor acht volwassenen met een verstandelijke beperking, en de Herbergiers, een kleinschalige woonvorm voor mensen met geheugenproblemen.

hun eigen kleinschalige zorgonderneming te starten. Volgens de destijds geldende normen zou dit op chaos en vrijbuitery uitlopen. Alle bestaande zekerheden en kwaliteitsnormen zouden aan de kant worden geschoven. Het is echter juist door dit vernieuwende denken, dat ons concept zo succesvol is geworden.’

‘Deze zogenaamde chaos zorgde er namelijk voor dat platgetreden paden werden verlaten en dat nieuwe en oorspronkelijke

ideeën een kans kregen. Het was aan ons als De Drie Notenboomen om deze creativiteit en vernieuwing, noem het chaos, in goede banen te leiden. Zaken als kwaliteit van huisvesting, leven en zorg kregen daarbij de hoogste prioriteit, en ouders, familie of bewindvoerders kregen een beslissende stem bij de invulling van het leven en welzijn van alle bewoners. Deze visie leverde de afgelopen jaren heel veel voldoening, vernieuwing en inmiddels ook erkenning op. Met meer dan honderd Thomashuizen en ongeveer dertig Herbergiers zijn wij een niet meer weg te denken voorbeeld voor vernieuwende en betaalbare zorg geworden, voor mensen met een ernstig verstandelijke beperking en mensen met dementie die niet meer thuis kunnen wonen.’

* * *

‘Hoezeer wij ook kunnen genieten van een stukje chaos, en van de uitdaging om daaruit nieuwe en betere werkwijzen te laten ontstaan, wij omarmen niet elke chaos die eraan lijkt te komen. We staan aan de vooravond van grote veranderingen in de AWBZ. De plannen voor de overgang naar een kern-AWBZ, waarbij de intramurale zorg voor gehandicapten en ouderen slechts gehandhaafd blijft bij een zorgzwaartepakket (zzp) van 5 of hoger, zijn erg ingrijpend, met name voor de sector van verstandelijk gehandicapten. Circa veertig procent van al onze Thomashuisbewoners beschikt over een zzp-indicatie van

3 of 4. Dankzij de 24 uursbegeleiding die zij ontvangen, en de structuur en veiligheid die het Thomashuis hun biedt, zijn zij in staat om redelijk zelfstandig hun leven te leiden. Zonder deze omgeving kunnen zij dit niet. Als zij “veroordeeld” worden tot versnipperde zorg en eenzaamheid, is de kans op terugval groot. Het is onze verwachting dat het kabinet met deze ingreep een stijging van het aantal zzp 5-indicaties over zich afroept, om nog niet te spreken over het verlies van een stuk kwaliteit van leven bij deze mensen. Bij deze ingreep is niemand gebaat. Vooralsnog maken wij ons er als De Drie Notenboomen dan ook sterk voor om deze plannen terug te draaien en minimaal het zzp 4 voor de groep van mensen met een verstandelijke beperking binnen de kern-AWBZ te behouden.’

‘In de opstartfase van de Thomashuizen creëerden we onze eigen chaos, naast een stabiele zorgsector. Met de veranderingen

.....
*Met de veranderingen die er
 nu aankomen, ontstaat er
 chaos in de hele zorgsector*

die er nu aankomen ontstaat er chaos in de hele sector. Dat is een wezenlijk verschil. Zal het ons opnieuw lukken om uit deze chaos weer nieuwe, sterke concepten te creëren? We vertrouwen erop van wel.’